{ AFIANDO }

As eleccións que veñen

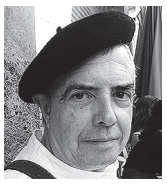

Afonso Eiré

Xornalista

NÚÑEZ Feixó anuncia novas eleccións e afirma para xustificar a data do 12 de xullo: "O maior risco que temos agora mesmo en Galicia é a chegada de turistas que espero que sexan moitos". Collan esa mosca polo rabo!

Sostén **Salmon** que o "relato político debe sustentarse sobre os valores e ideas que se quere transmitir". Desde a época de **Fraga Iribarne**, *Galego coma ti*, a dereita apostou pola emoción como cerne da súa comunicación política, "por iso canta, por iso chora". Adiantáronse aos tempos e iso que aínda non existían as redes. Agora, afirma tamén o teórico francés, "a transgresión, o choque, é o que permite captar a atención. Non se algo é certo ou falso".

No PP galego son mestres nesta artimaña. Debería de sabelo a serenísima oposición, que se trabuca tentando descualificar a data electoral, pois, aínda que, como afirman os estudosos, a votación está condicionada pola pandemia, a maioría da cidadanía non pena ao ventaxeiro: "eles farían o mesmo"! Así que, en vez de laiarse do que xa non ten remedio, mellor lles sería construír un relato, unha narración propia coa que chegar ao electorado.

Feixoó non só ten ese relato feito, senón que conta con todos os medios de comunicación, públicos e privados, para sustentalo, por iso se esquece do cabreo constante e improdutivo do PP de Madrid e se desfai mesmo dos dogmas ortodoxos do seu partido. Tanto que hai moitas persoas, teóricas opositoras, dispostas a mercarlle que xa é o gañador.

Agora ben, como semella entender **Ana Pontón**, fronte a outros candidatos e mesmo reticencias internas, nunha sociedade tan estresada como a actual, nin serven os líderes cabreados, nin a linguaxe ferinte de xeito constante. É necesario un certo grao de convencionalismo na linguaxe política, pero tamén, digo eu, xerar unha emoción, palabras que creen imaxes. Ou como ben deixou dito **Castelao**, "converter o feito galego en idea; a idea en feito histórico"... E logo que os cidadáns decidan segundo os seus intereses.

{ OS CARROUCHOS }

Nomes e nomes

Milagros Fernández

Catedrática de Lingüística na USC

A miña filla non podería chamarse senón **Sofía**. Un nome límpido e rotundo que súa nai traía en carteira desde ben nova. Eu ía chamarme **María** a secas, **Milagros** foi un engadido polo calado no Rexistro. Devezos de miña nai que foron compracidos con sixilo. Mais o valor familiar do lugar onde medrei e que corresponde ao María Milagros, non abonda. Están os significados de Milagros, nos eidos académico e profesional, e de Magos, un apelativo especial e privativo que peneira agarimo. E quizais algúns outros menos frecuentes, como Mila, Milagritos ou mesmo María, tamén cheos en cada caso de contido.

Máis aló de identificar persoas, función única que lle outorgaban as gramáticas escolares, os nomes propios antropónimos van embuchando significados. Con xenialidade, a escritora norteamericana **Carol J. Oates** (1938), fai patente esa complexidade semántica na súa relucente e fonda novela *Mujer de barro* (Mudwoman, 2012). A protagonista, catedrática de filosofía e reitora de universidade, decide presentarse, chamarse e asinar como M.R., porque ha ser opaca e agochar "o mundo de valores que resultan de existirmos en múltiples contextos".

Os significados envólvennos. Non hai nada no que nos rodea que non teña unha contraparte de querer dicir algo. Amais dos nomes, tamén os números simbolizan e soportan contidos. Por separado teñen un valor individual, pero ese valor aumenta, diminúe ou cambia segundo figuren secuenciados en cifras. O 2 non é mesmo 2 en 20, nen tampouco en 212.

O noruegués **Karl Ove Knausgård** (1968) é un cismón dos significados. Hai quen critica o seu xeito de narrar por este motivo (**A. Muñoz Molina**, *Contarlo todo*, *El País*, 6/10/2018). Quizais non cadre en certas esferas literarias que un escritor en primeira persoa se ispa emocionalmente tanto como o fai **Knausgård**. Proba suma da importancia do seu achegarse aos detalles para indagar no que significan é o capítulo *El nombre y el número* do derradeiro título, *Fin* (Min kamp. Sjette bok, 2011) da súa saga *Mi lucha*. Segundo Knausgård, un dos eixos de edificación dinámica do nazismo está precisamente no riscado dos nomes coa diversidade de contidos asociados. Esvaen os tu e os eu e só fica a cantidade: "Se estás fóra dun nome, es un número espido".

Case que sen dármonos conta fáisenos corrente asumir a forza e o peso de grupos tan só polo número de integrantes. Coma se a cantidade en bruto abondara para dar sustancia aos que se apuntan. Coma se non fose imprescindible recoñecer perfís de significados para dar valor aos totais. Coma se non fose necesario achar o valor deses números nus e nomealos con significados.

De xeito parello á reitora M.R. na novela de Oates, é posible condensar nunhas siglas as múltiples formas de sermos, mais sen pousar brétema na riqueza contida dos antropónimos. Doutro xeito, corremos o risco de baleirar a substancia de quen somos e facer certo aquel dito regulador de tendencias "millóns e millóns de moscas non poden estar equivocadas". A vida de portas aconchegadas do austríaco **Franz Jägerstätter** (1907-1943), contada nun relato fílmico de poesía visual (Vida oculta, 2019), e co selo inconfundible do magnífico Terrence Malick (1943), ilustra maxistralmente a certeza persoal de non banalizar sobre o que significamos.

{ A SILVEIRA DE KIKO DA SILVA }

{ LOS PASOS CONTADOS }

Los comicios enmascarados

Alfonso Villagómez

Doctor en Derecho

LOS gallegos iremos a votar con mascarilla el próximo 12 de julio y guardando las distancias de seguridad con la mesa electoral. Una medida razonable y necesaria ante la amenaza aún latente del coronavirus. Esta vez no se podrá saber si la cara del elector es el reflejo de su voto, pero algo idearan las agencias de sondeos para consultar un resultado anunciado. El verano no es tiempo propicio para convocar a los ciudadanos a las urnas, y este verano más que nunca tendremos muchas ganas de irnos cuanto antes a la playa. ¿A qué candidatura favorece una alta abstención? El elector gallego suele enmascarar su voto, por prudencia y desconfianza, aunque en estas elecciones singulares y atípicas podríamos encontrarnos cualquier resultado. El tiempo del cambio en la Xunta, que parecía llegar antes de la maldita crisis, se aleja entre confinamientos, fases, desescaladas y otras vicisitudes que nos trajo el covid-19.

Estas elecciones enmascaradas e impuestas por la fuerza mayor del calendario estatutario y legal, quizá deberían dar paso a otra nueva convocatoria electoral para celebrarse, por ejemplo, dentro de un año. Unas nuevas elecciones que se celebrarían ya en la nueva normalidad, y sin la espada de Damocles del virus colgando sobre los electores. Sería un ejemplo de madurez democrática que el Gobierno resultante de esta enmascarada cita electoral, propusiera a los gallegos la posibilidad de convocar otras elecciones en 2021. No quiero decir que no vaya ser legítimo el resultado del 2 de julio, pero si que nadie podrá discutir que va estar muy condicionado por la crisis sanitaria que todavía padecemos. La democracia principalmente se expresa en el voto cada cuatro años, pero no solo con los votos. La participación democrática tiene que hacerse patente día a día en las asociaciones vecinales, en los medios de comunicación, en las peticiones de los ciudadanos o en el ejercicio del derecho de manifestación. Limitar la democracia al voto es enmascarar también a un ciudadano activo con el control del poder.